

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ ИЗМЕНА И ДОПУНА СЕКТОРСКОГ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О МЕХАНИЗМИМА ПРИМЕНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ УНИЈЕ РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕТПРИСТУПНУ ПОМОЋ У ОБЛАСТИ ПОДРШКЕ ПРОГРАМА РУРАЛНОГ РАЗВОЈА (ИПАРД III)

Члан 1.

Потврђују се Измене и допуне Секторског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ у области подршке програма руралног развоја (ИПАРД III), закључене разменом писама, 6. августа 2025. године у Бриселу и 27. априла 2026. године у Београду, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Измена и допуне Секторског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ у области подршке програма руралног развоја (ИПАРД III), у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

ARTICLE 14 EX-POST VERIFICATIONS ON INVESTMENT OPERATIONS

(3) The ex-post verifications shall be carried out within five years of the date of final payment to the recipient, with the exception of commitments under the agri-environment-climate measure which are verified only during the 5-year period when the commitments are carried out. All investments shall be checked at least once during the five-year period.

ARTICLE 35 ELIGIBILITY OF EXPENDITURE

(3) The following expenditure shall not be eligible under the IPARD III programme:

...

(i) the purchase of agricultural production rights, animals, except for animals for rearing endangered breeds supported under the agri-environment-climate commitments, annual plants and their planting;

(...)

(l) the purchase of combine harvesters and vehicles, except for specialised vehicles directly relevant for the objectives of a supported investment as provided in the IPARD III programme;

(m) investment in the tobacco sector;

(n) investment in the hemp sector when products are not complying with the import conditions laid down in Article 189 of Regulation (EU) No 1308/2013;

(o) support to production of alcoholic beverages, except for production of wine up to 15% of the alcoholic strength.

ARTICLE 41 CALCULATION OF THE AMOUNT TO BE PAID

(2) The amounts of the Union contribution recovered from recipients under the IPARD III programme during each reference period and the debts that have not been collected within two years of their registration in the debtors' ledger as referred to in Article 49(6) of this Agreement shall be deducted by the Commission from the amount to be paid in respect of the payment request for that period in accordance with Article 50 of this Agreement.

ARTICLE 49 FORM AND CONTENT OF THE ACCOUNTING INFORMATION

(6) Serbia shall set up, in respect of the IPARD III programme, a system for the recognition of all amounts due and for the recording in a debtors' ledger of all such debts, including irregularities prior to their receipt. Without prejudice to Article 43(5) or any national provisions concerning recovery of debts, any financial contribution charged to the Union with respect to these sums, including irregularities, shall be written off at the end of the second year following its registration in the debtors' ledger. These sums shall be reported as written off in the annual accounts of the period concerned and will be deducted by the Commission as provided for in Article 41(2).

The IPARD Agency and the Accounting Body shall ensure that any amounts recovered are credited to the IPARD euro account within five working days of the date of recovery.

ARTICLE 54 IPARD III MONITORING COMMITTEE

(6) Notwithstanding Article 8 of this Agreement(4), in combination with Clause 6a(5) of Annex A to the FFPA, the IPARD III monitoring committee may, following consultation with the IPARD Managing Authority and the IPARD Agency, propose to the IPARD Managing Authority for submission to the Commission, with a copy to the NIPAC and the NAO, amendments or reviews of the IPARD III programme to ensure

the achievements of the programme's objectives and enhance the efficiency of the assistance provided.

(7) ...

(8) The IPARD III monitoring committee shall examine the evaluations of the IPARD III programme referred to in Article 59.

(9) The IPARD III monitoring committee shall consider and approve the plan of visibility and communication activities referred to in Article 32 as well as any subsequent updates of the plan.

(10) ...

ARTICLE 56 PRINCIPLES FOR THE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME

(1) For the purposes of Article 54 of the FFPA, evaluations shall aim to improve the quality, effectiveness and consistency of the assistance from Union funds and the strategy and implementation of the IPARD III programme.

(2) ...

(3) The evaluations shall assess the implementation of the IPARD III programme towards the achievement of objectives set out in Article 16(7) of the FFPA.

(4) ...

ARTICLE 57 EX-ANTE EVALUATION OF THE IPARD III PROGRAMME

(1) Ex-ante evaluation shall form part of drawing up of the IPARD III programme and aim to optimise the allocation of budgetary resources and improve programming quality. It shall identify and appraise medium and long-term needs, the goals to be achieved, the results expected, the quantified targets, the Union value-added, the extent to which the objectives, have been taken into account in accordance with Article 16(7) of the FFPA, the lessons learned and the quality of the procedures for implementation, programme monitoring, evaluation and financial management.

ARTICLE 61 ANNUAL AND FINAL IMPLEMENTATION REPORTS

The annual implementation reports shall cover the previous calendar year and shall include data related to the calendar year before and the cumulative financial and monitoring data for the whole period of implementation of the IPARD III programme as well as aggregated monitoring tables. For the final year of implementation no annual implementation report is requested, it is considered to be covered in the final implementation report. The final reports on implementation of the IPARD III programme shall cover the whole period of implementation.

ANNEX 1. MAIN FUNCTIONS OF THE INTERNAL CONTROL SYSTEM

The structures, authorities and bodies of the internal control system as defined in Articles 10(1)(c) and 10(2) of the FFPA shall have an organisational structure allowing them to execute the following main functions in respect of IPARD expenditure:

...

Managing functions

(a) Selection of the measures: the objective of this function is that according to Article 10(9)(a) of the FFPA the IPARD Managing Authority is responsible for the selection of measures and their publicity, including the selection of measures under

each call in accordance with Article 8 of this Agreement, in combination with Clause 6a(3)(c) of Annex A to the FFPA.

ANNEX 2. INTERNAL CONTROL FRAMEWORK

...

3. Control activities

D. Procedures for advances and guarantees (if applicable)

...

In agreement with the Commission payments of advances, for the measure 5 'implementation of local development strategies - LEADER approach' qualify as eligible expenditure up to 50% of the public aid and shall be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee, except for advance payments of 50% of each annual running costs of the local action group (LAG). They shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.

Payments of advances, for the measure 9 'technical assistance' qualify as eligible expenditure up to 90% of the public aid related to the operation and shall not be subject to the establishment of a bank guarantee or an equivalent guarantee.

ANNEX 4. RULES FOR PROGRAMMING

Aid intensities, rates of Union contribution and eligibility for IPA Rural Development programmes 2021-2027

5. Eligibility

For the different measures the following will be applicable:

...

Measure 13 – Promotion of cooperation for innovation and knowledge transfer

Recipients

The Innovation Partnership (IP) Operational Groups comprising at least three actors from different groups, for example, farmers, advisors, researchers, NGOs, forest owners and agri-businesses and operating in agriculture, forestry, aquaculture or food processing.

...

Члан 14. НАКНАДНЕ (EX-POST) КОНТРОЛЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ОПЕРАЦИЈА

(3) Накнадне (ex-post) контроле се врше у року од пет година од датума коначне исплате кориснику, с изузетком обавеза у оквиру мере агро-еколошко-климатских активности, које се проверавају искључиво током петогодишњег периода у којем се обавезе спроводе. Све инвестиције морају се контролисати најмање једном током периода од пет година.

Члан 35. ПРИХВАТЉИВОСТ ТРОШКОВА

(3) Следећи трошкови нису прихватљиви у оквиру ИПАРД III програма:

...

(и) куповина права у вези са пољопривредном производњом, животињама, осим животиња за узгој угрожених раса које се подржавају у оквиру агро-еколошко-климатских обавеза, једногодишњим биљкама и њиховом садњом;

(...)

(л) набавка комбајна и возила, осим специјализованих возила која су директно повезана са циљевима подржане инвестиције у складу са IPARD III програмом;

(м) инвестиције у сектор дувана;

(н) инвестиције у сектор индустријске конопље када производи не испуњавају услове за увоз утврђене у члану 189. Регулативе (ЕУ) бр. 1308/2013;

(о) подршка производњи алкохолних пића, осим производње вина са садржајем алкохола до 15%.

Члан 41. ИЗРАЧУНАВАЊЕ ИЗНОСА ЗА ПЛАЋАЊЕ

(2) Износи доприноса Уније надокнађени од корисника у оквиру ИПАРД III програма током сваког референтног периода и дугови који нису наплаћени током две године од тренутка када су евидентирани у књизи дужника, како је наведено у члану 49(6) овог Споразума, биће одузети од стране Комисије од износа који треба да се исплати у вези са захтевом за плаћање за тај период, у складу са чланом 50. овог Споразума.

Члан 49. ФОРМА И САДРЖАЈ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОДАТАКА

(6) Република Србија успоставља, у погледу ИПАРД III програма, систем за препознавање свих доспелих износа и за упис у књигу дужника свих таквих дугова, укључујући неправилности пре пријема истих. Не доводећи у питање члан 43(5) или било које националне одредбе у вези са повраћајем дугова, сваки финансијски допринос зарачунат Унији у вези са наведеним износима, укључујући неправилности, отписује се на крају друге године након уписа у књигу дужника. Ови износи се евидентирају као отписани у годишњим финансијским извештајима за релевантни период и Комисија их одбија како је предвиђено чланом 41(2).

ИПАРД агенција и Рачуноводствено тело осигуравају да се сви враћени износи одобре у корист ИПАРД евро рачуна у року од пет радних дана од датума повраћаја.

ЧЛАН 54. ИПАРД III ОДБОР ЗА ПРАЋЕЊЕ

(6) Без обзира на одредбе члана 8. овог споразума, у комбинацији са одредбом ба(5) Анекса А ФФПА, ИПАРД III Одбор за праћење може, након саветовања са ИПАРД Управљачким телом и ИПАРД агенцијом, предложити ИПАРД Управљачком телу да поднесе Комисији, уз примерке за НИПАК и НАО, измене и допуне или преглед ИПАРД III програма како би се осигурало постизање циљева програма и побољшала ефикасност пружене помоћи.

(7) ...

(8) ИПАРД III Одбор за праћење испитује вредновања ИПАРД III програма из члана 59.

(9) ИПАРД III Одбор за праћење разматра и одобрава план активности видљивости и комуникације из члана 32, као и сва накнадна ажурирања плана.

(10) ...

ЧЛАН 56. НАЧЕЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

(1) У сврху члана 54. ФФПА, вредновања имају за циљ побољшање квалитета, делотворности и доследности помоћи из фондова Уније и стратегије и спровођења ИПАРД III програма.

(2) ...

(3) Вредновања процењују спровођење ИПАРД III програма по питању постизања циљева утврђених у члану 16(7) ФФПА.

(4) ...

ЧЛАН 57. ПРЕТХОДНО (EX-ANTE) ВРЕДНОВАЊЕ ИПАРД III ПРОГРАМА

(1) Претходно (ex-ante) вредновање чини саставни део израде ИПАРД III програма у циљу оптимизације расподеле буџетских средстава и побољшања квалитета програмирања. Идентификује и оцењује средњорочне и дугорочне потребе, циљеве које треба постићи, очекиване резултате, квантификоване циљеве, додатну вредност Уније, опсег у којем су циљеви, у складу са чланом 16(7) ФФПА, узети у обзир, стечена знања и квалитет поступака за спровођење, праћење програма, вредновање и финансијско управљање.

ЧЛАН 61. ГОДИШЊИ И ЗАВРШНИ ИЗВЕШТАЈИ О СПРОВОЂЕЊУ

Годишњи извештаји о спровођењу ИПАРД III програма обухватају претходну календарску годину и укључују податке претходне календарске године, кумулативне финансијске податке и податке добијене праћењем за читав период спровођења ИПАРД III програма, као и груписане табеле за праћење. За последњу годину спровођења не захтева се годишњи извештај о спровођењу, сматра се да је обухваћен завршним извештајем о спровођењу. Завршни извештај о спровођењу ИПАРД III програма обухвата читав период спровођења.

АНЕКС 1. ОСНОВНЕ ФУНКЦИЈЕ СИСТЕМА ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

Структуре, органи и тела система интерне контроле како је утврђено у чл. 10(1)(в) и 10(2) ФФПА имају организациону структуру која им омогућава да изврше следеће главне функције у вези са трошковима ИПАРД програма:

....

Функције управљања

(а) Одабир мера: циљ ове функције је да према члану 10(9)(а) ФФПА ИПАРД Управљачко тело буде одговорно за одабир мера и њихову видљивост, укључујући и избор мера у оквиру сваког позива у складу са чланом 8. овог Споразума, у комбинацији са одредбом (3)(в) Анекса А ФФПА.

АНЕКС 2. ОКВИР ИНТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

...

3. Контролне активности

Д. Процедуре за аванс и гаранције (ако је примењиво)

...

Уз сагласност Комисије, плаћања аванса за меру 5 „Спровођење локалних стратегија руралног развоја – LEADER приступ” сматрају се прихватљивим трошковима до 50% јавне помоћи и подлежу обезбеђивању банкарске гаранције или еквивалентне гаранције, осим за авансна плаћања у износу од 50% годишњих оперативних трошкова локалне акционе групе (LAG). Та плаћања не подлежу обезбеђивању банкарске гаранције или еквивалентне гаранције.

Исплата аванса за Меру 9 „Техничка помоћ” сматра се као прихватљив трошак до 90% јавне помоћи који се односи на операцију и не подлеже успостављању банкарске гаранције или еквивалентне гаранције.

АНЕКС 4. ПРАВИЛА ПРОГРАМИРАЊА

Интензитет помоћи, стопе доприноса Уније и прихватљивост ИПА програма руралног развоја за период 2021 - 2027. година.

5. Прихватљивост

За различите мере биће применљиво следеће:

...

Мера 13 – Промоција сарадње за иновације и трансфер знања

Корисници

Оперативне групе за иновациона партнерства (ИП) које се састоје од најмање три актера из различитих група, на пример, пољопривредни произвођачи, саветодавци, истраживачи, невладине организације, сопственици шума и агробизниса и делују у пољопривреди, шумарству, аквакултури или преради хране.

...

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Измена и допуна Секторског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ у области подршке програма руралног развоја (ИПАРД III) (у даљем тексту: Секторски споразум) садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије према којем Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ СЕКТОРСКОГ СПОРАЗУМА

Влада је Закључком 05 Број: 48-2523/2023-1 од 30. марта 2023. године утврдила Основу за закључивање Секторског споразума између Републике Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ у области подршке програма руралног развоја (ИПАРД III) и овластила проф. др. Тању Мишчевић, министра за европске интеграције, да, у име Владе потпише предметни Секторски споразум. На основу овог овлашћења, Секторски споразум је потписан 3. априла 2023. године од стране овлашћеног представника Владе Републике Србије. У име Европске комисије, Секторски споразум је потписан 2. маја 2023. године од стране Генералног директора Директората за пољопривреду и рурални развој, Волфганга Буртшера.

Влада Републике Србије и Европска комисија су у децембру 2022. године потписале Оквирни споразум о финансијском партнерству којим се регулишу права и обавезе у вези са спровођењем финансијске помоћи Европске уније у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) (у даљем тексту: Оквирни споразум). Одлуком Европске комисије број Ц(2022) 1537 од 9. марта 2022. године званично је усвојен ИПАРД III програм Републике Србије за период 2021 – 2027. године. ИПАРД III програм представља програмски документ на основу којег се користе финансијска средства Инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) намењена области подршке руралног развоја. За период од 2021. до 2027. године Европска унија је определила износ од 288 милиона евра.

У циљу примене ИПАРД III програма, а у складу са чланом 9. Оквирног споразума у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) и члана 5. Уредбе о спровођењу ИПА III усвојене од стране Европског парламента и Савета министара 15. септембра 2021. године, број 2021/1529, потребно је утврдити даља детаљна правила за примену и управљање програмом ИПАРД III у посебном секторском споразуму. Секторски споразум допуњује Оквирни споразум и прецизира делокруг споразума и усклађеност са другим споразумима, утврђује правила индиректног управљања, правила програмирања и спровођења програма, правила финансијског управљања као и структуру органа и активности везане за праћење, вредновање и извештавање у вези са ИПАРД III програмом. Саставни део Секторског споразума чине и

Анекси споразума који додатно дефинишу основне функције система, оквир интерне контроле и процедуре, документе по субјектима који су потребни за подношење захтева за поверавање послова спровођења буџета, интензитет помоћи, стопе доприноса Уније и критеријуме прихватљивости корисника по мерама програма, изјаве о расходима и приходима.

У том смислу, Европска комисија је припремила Секторски споразум за Републику Србију којим се врши усклађивање са поменутим уредбама и успоставља правни основ за коришћење средстава из ИПА III. Секторски споразум допуњује Оквирни споразум и прецизира делокруг споразума и усклађеност са другим споразумима, утврђује правила индиректног управљања, правила програмирања и спровођења програма, правила финансијског управљања као и структуру органа и активности везане за праћење, вредновање и извештавање у вези са ИПАРД III програмом. Саставни део Секторског споразума чине и Анекси споразума. Секторски споразум за ИПАРД III је ратификован од стране Народне скупштине и ступио је на снагу 9. августа 2023. године.

Дописом Ares (2025) 9077660 од 23. октобра 2025. године, Делегација ЕУ у Србији, нас је обавестила о предлогу Генералног директора за пољопривреду и рурални развој (DG AGRI) Европске комисије о изменама и допунама одређених чланова Секторског споразума за ИПАРД III Програм. На основу релевантних процедура у Европској комисији за овакав тип измена није неопходно спровођење формалних процедура тј. није предвиђена припрема амандмана. Уз званични допис достављен је Анекс 1 са текстом измена и допуна Секторског споразума у две колоне, формулација чланова из оригиналног Споразума и предлог формулације њихових измена. На предлог измена и допуна Секторског споразума позвани смо да одговоримо Европској комисији званичним дописом Националног ИПА координатора, који је потписник предметних Споразума у име Владе Републике Србије. Дописом број 337-00-46/2023-04 од 27. априла 2026. године Национални ИПА координатор је обавестио Генерални директорат за пољопривреду и рурални развој (DG AGRI) да су предложене измене и допуне прихваћене Закључком Владе 05 Број: 48-1758/2026 од 26. фебруара 2026. године. Предложене измене су настале као последица опсежних консултација унутар Комисије као и комуникације са органима земље кориснице а засноване су на искуству стеченом током спровођења ИПАРД програма. Измена и допуна Секторских споразума омогућава ефикасније, ефективније и једноставније примењивање ИПАРД III програма.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбом члана 1. овог закона предвиђа се потврђивање Измена и допуна Секторског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ у области подршке програма руралног развоја (ИПАРД III), закључене разменом писама, 6. августа 2025. године у Бриселу и 27. априла 2026. године у Београду, у оригиналу на енглеском језику.

Одредба члана 2. овог закона садржи текст Измена и допуна Секторског споразума, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик

Одредбом члана 3. прописује се ступање на снагу овог закона.

IV. ДА ЛИ СЕ МЕЂУНАРОДНИМ СПОРАЗУМОМ СТВАРАЈУ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ У ЊЕГОВОМ ИЗВРШАВАЊУ

Секторски споразум допуњује Оквирни споразум и додатно утврђује правила за спровођење ИПАРД III програма у Републици Србији а при његовом извршавању нема финансијских обавеза за буџет Републике Србије.

V. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ЗАКОНА

За реализацију Секторског споразума није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије. Износи националног суфинансирања који буду опредељени за спровођење ИПАРД III програма, биће благовремено формализовани одговарајућим финансијским споразумом којим се спроводи ИПАРД III програм и сходно томе планирани у буџету Републике Србије.